T084 TKL 2 (56) 1509 Luận Đại Trí Độ-Giải Thích Phẩm 36-Tôn Đạo

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 1

GIAÛI THÍCH PHAÅM BA MÖÔI SAÙU: TOÂN ÑAÏO

KINH: Baáy giôø Tueä maïng A-nan baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Côù sao khoâng ngôïi khen Thí Ba-la-maät, Giôùi Ba-la-maät, Nhaãn Ba-la-maät, Taán Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung maø chæ khen ngôïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Phaät baûo A-nan: Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø toân quyù, daãn ñaïo naêm Ba- la-maät cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung. Naøy A-nan! YÙ oâng nghó sao? Khoâng hoài höôùng ñeán Trí nhaát thieât chuûng maø boá thí coù ñöôïc xöng laø Ba-la-maät khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân! -Khoâng hoài höôùng ñeán Trí nhaát thieát chuûng maø trì giôùi, nhaãn nhuïc, tinh taán, thieàn ñònh, trí tueä coù goïi laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng? - Thöa khoâng, baïch Theá Toân! - Vì vaäy neân bieát Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñoái naêm Ba-la-maät cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung laø toân quyù daãn ñaïo, vaäy neân khen ngôïi Baùt-nhaõ. A-nan baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Theá naøo laø boá thí, hoài höôùng ñeán Trí nhaát thieát chuûng ñeå thaønh Thí Ba-la-maät cho ñeán thaønh Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Phaät baûo A-nan: Do khoâng hai Boá thí, hoài höôùng ñeán Trí nhaát thieát chuûng, aáy goïi laø Thí Ba-la-maät; do baát sinh khoâng theå coù ñöôïc hoài höôùng ñeán Trí nhaát thieát chuûng maø boá thí, aáy goïi laø Thí Ba-la-maät, cho ñeán do trí tueä bieát phaùp khoâng hai, hoài höôùng ñeán Trí nhaát thieát chuûng, aáy goïi laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät; do baát sinh, khoâng theå coù ñöôïc, hoài höôùng ñeán Trí nhaát thieát chuûng, aáy goïi laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät. A-nan baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Theá naøo laø do phaùp khoâng hai hoài höôùng ñeán Trí nhaát thieát chuûng maø Boá thí, aáy goïi laø Thí Ba-la-maät, cho ñeán theá naøo laø do phaùp khoâng hai hoài höôùng ñeán Trí nhaát thieát chuûng, aáy goïi laø Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Phaät baûo A-nan: Do phaùp saéc khoâng hai, phaùp thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng hai, cho ñeán phaùp Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc khoâng hai vaäy. Baïch ñöùc Theá Toân! Theá naøo laø phaùp saéc khoâng hai cho ñeán phaùp Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc chaúng hai? Phaät daïy: Saéc, saéc töôùng khoâng. Vì sao? Vì Thí Ba-la-maät vaø saéc khoâng hai khoâng khaùc, cho ñeán Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc vaø Thí Ba-la-maät khoâng hai khoâng khaùc. Naêm Ba-la-maät kia cuõng nhö vaäy.

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 2

A-nan! Vì vaäy neân chæ khen ngôïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, ñoái vôùi naêm Ba- la-maät cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng laø toân quyù daãn ñaïo. Naøy A-nan! Thí nhö ñaát laáy haït gioáng raûi vaøo, gaëp ñuû nhaân duyeân hoøa hôïp lieàn moïc, caùc haït gioáng aáy nöông ñaát maø moïc. Naøy A-nan! Nhö vaäy naêm Ba-la-maät nöông Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñöôïc sinh; Boán nieäm xöù cho ñeán Trí nhaát thieát chuûng

cuõng nöông Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñöôïc sinh. Naøy A-nan! Vì vaäy neân Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñoái vôùi naêm Ba-la-maät cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung laø toân quyù daãn ñaïo. Baáy giôø Thích-ñeà-hoaøn nhôn baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Phaät noùi coâng ñöùc cuûa thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thoï trì Baùt-nhaõ Ba- la-maät cho ñeán nghó ñuùng chöa heát. Vì sao? Vì thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, thì laø thoï trì ñaïo Voâ thöôïng cuûa ba ñôøi chö Phaät. Vì côù sao? Vì muoán ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng haõy töø trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät maø caàu, muoán ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät haõy töø trong Trí nhaát thieát chuûng maø caàu. Baïch ñöùc Theá Toân! Nhôø thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng neân coù Möôøi thieän ñaïo xuaát hieän ôû ñôøi, coù Boán thieàn, Boán taâm voâ löôïng, Boán ñònh voâ saéc, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung xuaát hieän ôû ñôøi. Nhôø thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, neân theá gian beøn coù doøng lôùn Saùt-lôïi, doøng lôùn Baø-la-moân, ñaïi gia cö só, trôøi Töù thieân vöông cho ñeán trôøi A tra nò ca. Nhôø thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la- maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng neân beøn coù Tu-ñaø-hoaøn cho ñeán A-la-haùn, Bích-chi Phaät, Boà-taùt ma-ha-taùt. Nhôø thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, neân coù chö Phaät xuaát hieän theá gian. Baáy giôø, Phaät baûo Thích-ñeà-hoaøn nhôn: Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, Ta khoâng noùi chæ coù ngaàn aáy coâng ñöùc. Vì sao? Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy, thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, taâm khoâng lìa Trí nhaát thieát chuûng coøn thaønh töïu ñöôïc voâ löôïng giôùi uaån, ñònh uaån, tueä uaån, giaûi thoaùt uaån, giaûi thoaùt tri kieán uaån. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy, thoï trì Baùt- nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, taâm khoâng lìa Trí nhaát thieát chuûng neân bieát ngöôøi aáy laø nhö Phaät. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Heát thaûy Thanh-vaên, Bích-chi Phaät coù ñöôïc giôùi uaån, ñònh uaån, tueä uaån, giaûi thoaùt uaån, giaûi thoaùt tri kieán uaån, khoâng saùnh kòp ñöôïc giôùi uaån cho ñeán giaûi thoaùt tri kieán uaån cuûa thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy, traêm phaàn, ngaøn phaàn, ngaøn vaïn öùc phaàn, cho ñeán toaùn soá, thí duï cuõng khoâng theå kòp ñöôïc. Vì sao? Vì thieän nam töû, thieän

nöõ nhaân naøy ñoái vôùi Thanh-vaên, Bích-chi Phaät ñòa, taâm ñöôïc giaûi thoaùt, laïi khoâng caàu phaùp Ñaïi thöøa. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Neáu coù thieän nam töû, thieän nöõ nhaân vieát cheùp, giöõ gìn quyeån kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, vôùi söï cung kính, toân troïng, vaø höông hoa, anh laïc cho ñeán kyõ nhaïc, cuõng ñöôïc coâng ñöùc ñôøi nay ñôøi sau. Baáy giôø, Thích-ñeà-hoaøn nhôn baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, taâm khoâng lìa Trí nhaát thieát chuûng, cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba- la-maät, vôùi söï cung kính, toân troïng, vaø höông hoa cho ñeán kyõ nhaïc thì con thöôøng thuû hoä ngöôøi aáy. LUAÄN: A-nan ña vaên, söùc phaân bieät ñöôïc “khoâng” maø chöa lìa duïc, neân khoâng theå thaâm nhaäp, tuy thöôøng haàu Phaät maø khoâng thöôøng vaán naïn veà khoâng. Nay Phaät taùn thaùn Baùt-nhaõ

Ba-la-maät, cuõng taùn thaùn ngöôøi tu, vì theá neân A-nan môùi baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Côù sao khoâng taùn thaùn caùc Ba-la-maät khaùc vaø caùc phaùp, maø chæ taùn thaùn rieâng Baùt-nhaõ Ba-la-maät? Hoûi: Phaät töø ñaàu ñeán ñaây, thöôøng noùi teân Saùu Ba-la-maät, sao nay A-nan noùi Phaät khoâng xöng taùn? Ñaùp: Tröôùc tuy noùi danh töï, khoâng phaûi xöng khen, ñeàu chæ vì khieán tìm vaøo Baùt-nhaõ neân noùi. Phaät baûo A-nan: Trong taát caû phaùp höõu vi, trí tueä laø ñeä nhaát; trong taát caû trí tueä ñöa qua bôø kia, Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø ñeä nhaát; thí nhö ñi ñöôøng, tuy coù chuùng baïn maø vò thaày daãn ñöôøng laø ñeä nhaát. Baùt-nhaõ cuõng nhö vaäy, tuy taát caû thieän phaùp ñeàu coù löïc, song Baùt-nhaõ hay chæ ñöôøng ra khoûi ba coõi, ñaït ñeán ba thöøa. Neáu khoâng coù Baùt-nhaõ, tuy laøm caùc thieän phaùp boá thí, maø thoï quaû baùo theo haønh nghieäp coù cuøng taän; vì coù cuøng taän, neân coøn khoâng theå ñöôïc Nieát-baøn Tieåu thöøa, huoáng gì ñaïo Voâ thöôïng. Neáu laøm vieäc thieän boá thí v.v... maø quaùn ñöôïc nhö töôùng Phaät ñaïo khoâng hai, khoâng sinh khoâng dieät, khoâng ñöôïc khoâng maát, roát raùo khoâng tòch, aáy goïi laø hoài höôùng ñeán Trí nhaát thieát chuûng, thì phöôùc cuûa boá thí aáy, ñôøi ñôøi thöôøng thoï quaû baùo khoâng cuøng taän, sau seõ ñöôïc Trí nhaát thieát chuûng; gioáng nhö boá thí, taát caû phaùp khaùc cuõng nhö vaäy. Hoûi: Côù sao Phaät khoâng ñaùp nhaân duyeân cuûa khoâng hai (baát nhò) maø trôû laïi tieáp giaûi thích nghóa khoâng hai? Ñaùp: A-nan khoâng hoûi veà nhaân duyeân cuûa khoâng hai, chæ hoûi phaùp gì khoâng hai, theá neân Phaät ñaùp caùc phaùp saéc v.v... khoâng hai. Baùt-nhaõ Ba-la-maät coù theå laøm cho naêm vieäc kia thaønh Ba-la-maät, neân chæ khen

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 4

ngôïi Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Phaät muoán laøm cho nghóa aáy deã hieåu, neân laáy ví duï nhö ñaïi ñòa hay sinh muoân vaät, Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng nhö vaäy. Giöõ gìn ñöôïc taát caû chuûng töû thieän phaùp laø, tröø Baùt-nhaõ Ba-la-maät thì taát caû thieän phaùp khaùc ñeàu coù ñöôïc töø khi phaùt taâm laïi ñaây. Nhaân duyeân hoøa hôïp laø, ñoái vôùi Phaät ñaïo nhaát taâm tin nhaãn, tinh taán khoâng ngöøng nghæ, muoán thoï trì thoâng ñaït khoâng bieán hoaïi, coù caùc phaùp nhö vaäy. Vieäc ñöôïc thaønh bieän laø, söï taêng tröôûng aáy, töø khi phaùt taâm khôûi leân, hoïc caùc Ba-la-maät, töø moät ñòa ñeán moät ñòa cho ñeán Phaät ñòa. Hoûi: Côù gì Ñeá-thích noùi Phaät daïy chöa heát coâng ñöùc thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuûa haønh giaû? Ñaùp: Baùt-nhaõ Ba-la-maät voâ löôïng voâ bieân, neân coâng ñöùc cuõng voâ löôïng voâ bieân, noùi chöa roát raùo, thì giöõa chöøng ngoaïi ñaïo Phaïm-chí vaø ma ñi ñeán, neân baøn qua vieäc khaùc, nay trôû laïi muoán tieáp tuïc nghe. Ñeá- thích raát öa quaû baùo phöôùc ñöùc, öa nghe noùi coâng ñöùc Baùt-nhaõ, nghe khoântg bieát chaùn, nay laïi muoán nghe noùi nöõa, neân töï noùi nhaân duyeân: “Baïch ñöùc Theá Toân! Neáu ngöôøi thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cho ñeán nhôù nghó ñuùng, thì ñöôïc coâng ñöùc vaø trí tueä Voâ thöôïng ñaïo cuûa ba ñôøi chö Phaät. Vì côù sao? Vì neân tìm Trí nhaát thieát chuûng trong Baùt-nhaõ, neân tìm Baùt-nhaõ trong Trí nhaát thieát chuûng”, nhö noùi ôû cuoái Phaåm treân. Caùc haønh giaû neáu thoï trì Baùt-nhaõ, phaùt taâm caàu Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, vì ñoä chuùng

sinh, neân nhoùm caùc coâng ñöùc Baùt-nhaõ Ba-la- maät nhö Möôøi thieän ñaïo cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung xuaát hieän ôû theá gian. Do nhaân duyeân cuûa phaùp laønh aáy neân coù doøng lôùn Saùt-lôïi cho ñeán chö Phaät. Phaät baûo Thieân ñeá: Ngöôøi aáy khoâng chæ ñöôïc coâng ñöùc nhö treân maø coøn ñöôïc voâ löôïng coâng ñöùc giôùi uaån v.v... Giôùi uaån laø Boà-taùt tu Baùt- nhaõ Ba-la-maät, ñoái vôùi heát thaûy chuùng sinh tu haïnh thí voâ uùy moät caùch toát raùo. Soá chuùng sinh trong möôøi phöông voâ löôïng voâ bieân, trong ba ñôøi soá cuõng voâ löôïng voâ bieân, boán loaøi chuùng sinh trong saùu ñöôøng moãi töôùng moãi loaïi cuõng voâ löôïng voâ bieân. Ñoái vôùi voâ löôïng voâ bieân chuùng sinh aáy, thí cho vaät yeâu quyù nhaát laø maïng soáng, theá neân ñöôïc voâ löôïng quaû baùo giôùi uaån. Nhö vaäy giôùi baát saùt v.v... chæ noùi danh töï thì coù hai traêm naêm möôi, trong Tyø-ni noùi löôïc thì taùm möôi boán ngaøn, noùi roäng thì coù voâ löôïng voâ bieân. Giôùi naøy, ngöôøi phaøm phu hoaëc thoï tu moät ngaøy, hoaëc moät ñôøi, hoaëc traêm ngaøn vaïn ñôøi, coøn Boà-taùt thì thí voâ uùy ñoái vôùi taát caû chuùng sinh, cho ñeán khi vaøo Voâ-dö Nieát-baøn. AÁy goïi laø voâ löôïng giôùi uaån. Cho ñeán giaûi thoaùt tri kieán uaån cuõng nhö vaäy, theo nghóa maø

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 5

phaân bieät. Coâng ñöùc naêm uaån aáy hôn Nhò thöøa, khoâng theå löôøng keå. Neáu ngöôøi vieát cheùp cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì ñöôïc coâng ñöùc ñôøi naøy ñôøi sau. Hoûi: Coâng ñöùc ñôøi naøy sau raát naëng, coøn vieäc vieát cheùp, giöõ gìn, cuùng döôøng laø nheï, laøm sao ñöôïc coâng ñöùc hai ñôøi? Ñaùp: Cuùng döôøng coù hai caùch: 1. Baét chöôùc ngöôøi khaùc maø cuùng döôøng. 2. Töï thaân taâm cuùng döôøng. Bieát coâng ñöùc Baùt-nhaõ neân thaân taâm cuùng döôøng, neân ñöôïc coâng ñöùc hai ñôøi. Baùt-nhaõ coù nhieàu cöûa vaøo; neáu nghe, thoï trì, cho ñeán nhôù nghó ñuùng, ñoù laø töø cöûa trí tueä, tinh taán maø vaøo; vieát cheùp, cuùng döôøng, ñoù laø töø cöûa tin vaø tinh taán maø vaøo. Neáu nhaát taâm tin saâu thì cuùng döôøng quyeån kinh hôn, neáu khoâng nhaát taâm thì tuy thoï trì maø khoâng baèng. Laïi nöõa, coù ngoïc baùu nhö yù, laø saéc phaùp voâ kyù, khoâng taâm, khoâng thöùc, do nhaân duyeân phuùc ñöùc cuûa chuùng sinh maø sinh ra. Neáu coù ngöôøi ñem cuùng döôøng coøn coù theå khieán cho ngöôøi thoï duïng tuøy yù, huoáng gì Baùt-nhaõ laø trí tueä voâ thöôïng, laø meï cuûa chö Phaät, laø ñeä nhaát baùu trong caùc phaùp baùu; neáu ngöôøi ñuùng nhö ñieàu ñöôïc nghe, nhaát taâm tín thoï cuùng döôøng, laøm sao chaúng ñöôïc coâng ñöùc hai ñôøi? Chæ vì ngöôøi khoâng nhaát taâm cuùng döôøng, laïi vì ñôøi tröôùc toäi naëng, neân tuy cuùng döôøng Baùt- nhaõ maø khoâng ñöôïc coâng ñöùc nhö treân, ñieàu aáy, Baùt-nhaõ khoâng coù loãi. KINH: Phaät baûo Thích-ñeà-hoaøn nhôn: Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy khi muoán ñoïc, tuïng, giaûng noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thì coù voâ löôïng traêm ngaøn chö thieân ñeàu ñeán nghe phaùp. Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy noùi Baùt-nhaõ Ba-la-maät, caùc Thieân töû giuùp theâm söùc can ñaûm; caùc Phaùp sö aáy neáu quaù meät moûi, khoâng muoán thuyeát phaùp, thì caùc Thieân töû giuùp theâm söùc can ñaûm cho neân laïi coù theå thuyeát. Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cho ñeán nhôù nghó ñuùng,

cuùng döôøng hoa höông cho ñeán kyõ nhaïc cuõng ñöôïc coâng ñöùc ñôøi nay aáy. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy, khi noùi Baùt- nhaõ Ba-la-maät giöõa boán boä chuùng, taâm khoâng khieáp nhöôïc, neáu coù ai luaän naïn, cuõng khoâng coù yù töôûng sôï. Vì sao? Vì thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät hoä trì. Trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng phaân bieät taát caû phaùp, hoaëc theá gian, hoaëc xuaát theá gian, hoaëc höõu laäu, hoaëc voâ laäu, hoaëc laønh, hoaëc chaúng laønh, hoaëc höõu vi, hoaëc voâ vi, hoaëc phaùp Thanh-vaên, hoaëc phaùp

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 6

Bích-chi Phaät, hoaëc phaùp Boà-taùt, hoaëc phaùp Phaät. Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân truù noäi khoâng cho ñeán truù voâ phaùp höõu phaùp khoâng neân khoâng thaáy ngöôøi naïn luaän Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cuõng khoâng thaáy ngöôøi thoï naïn, cuõng khoâng thaáy Baùt-nhaõ Ba-la-maät... Nhö vaäy, thieän nam töû, thieän nöõ nhaân ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät hoä trì neân khoâng ai naïn luaän, phaù hoaïi ñöôïc. Laïi nöõa, thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, khi thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät, cho ñeán nhôù nghó ñuùng, khoâng chìm ñaém, khoâng sôï haõi. Vì sao? Vì thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy khoâng thaáy phaùp aáy chìm ñaém hoaëc sôï haõi. Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la- maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, höông hoa cuùng döôøng cho ñeán phan loïng cuõng ñöôïc coâng ñöùc ñôøi nay. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, vieát cheùp, giöõ gìn quyeån kinh, höông hoa cuùng döôøng, cho ñeán phan loïng, ngöôøi aáy ñöôïc cha meï yeâu, toân thaân tri thöùc nhôù, caùc Sa-moân, Baø-la-moân kính; möôøi phöông chö Phaät vaø Boà-taùt ma-ha-taùt, Bích-chi Phaät, A-la-haùn cho ñeán Tu-ñaø-hoaøn thöông kính. Heát thaûy theá gian hoaëc trôøi, hoaëc ma, hoaëc Phaïm, hoaëc A-tu-la cuõng ñeàu thöông kính; ngöôøi aáy tu Thí Ba-la-maät, Thí Ba-la-maät khoâng coù luùc naøo ñoaïn tuyeät; Giôùi Ba-la-maät, Nhaãn Ba-la-maät, Taán Ba-la-maät, Thieàn Ba-la-maät, Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng khoâng coù luùc naøo ñoaïn tuyeät. Tu noäi khoâng khoâng döùt, cho ñeán tu voâ phaùp höõu phaùp khoâng khoâng döùt; tu Boán nieäm xöù cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung khoâng döùt; tu caùc moân Tam-muoäi khoâng döùt, tu caùc moân Ñaø-la-ni khoâng döùt, tu caùc thaàn thoâng Boà-taùt khoâng döùt, thaønh töïu chuùng sinh, tònh coõi nöôùc Phaät khoâng döùt; cho ñeán tu Trí nhaát thieát chuûng khoâng döùt, ngöôøi aáy cuõng coù theå haøng phuïc naïn luaän, huûy baùng. Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät cho ñeán nhôù nghó ñuùng, taâm khoâng lìa Trí nhaát thieát chuûng, vieát cheùp giöõ gìn quyeån kinh, höông hoa cuùng döôøng cho ñeán phan loïng, cuõng ñöôïc coâng ñöùc ñôøi naøy, ñôøi sau. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, vieát cheùp giöõ gìn quyeån kinh, ôû truù xöù aáy, caùc Trôøi Töù thieân vöông trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc ñeàu ñeán choã aáy, kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng noùi, cuùng döôøng, leã baùi roài ñi trôû veà, Trôøi Ba möôi ba, Trôøi Daï-ma, Trôøi Ñaâu-suaát-ñaø, Trôøi Hoùa-laïc, Trôøi Tha-hoùa-töï-taïi, Trôøi Phaïm-chuùng,

Trôøi Phaïm-phuï, Trôøi Phaïm- hoäi,

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 7

Trôøi Ñaïi Phaïm, Trôøi Quang, Trôøi Thieåu-quang, Trôøi Voâ-löôïng- quang, Trôøi Quang-aâm, Trôøi Thieåu-tònh, Trôøi Voâ-löôïng-tònh, Trôøi Bieán-tònh, Trôøi Voâ-aâm-haønh, Trôøi Phöôùc ñöùc, Trôøi Quaûng-quaû phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc ñeàu ñeán choã aáy, kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng noùi, cuùng döôøng, leã baùi roài ñi trôû veà. Caùc Trôøi Tònh-cö laø Trôøi Voâ-cuoáng, Trôøi Voâ-nhieät, Trôøi Dieäu- kieán, Trôøi Hyû-kieán, Trôøi Saéc cöùu caùnh ñeàu ñeán choã aáy, kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng noùi, cuùng döôøng, leã baùi roài ñi trôû veà. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Caùc Trôøi Töù thieân vöông trong möôøi phöông theá giôùi cho ñeán Trôøi Quaûng quaû, phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, cuøng Trôøi Tònh cö vaø caùc Trôøi, Roàng, Quyû, Thaàn, Caøn-thaùt- baø, A-tu-la, Ca-laàu-la, Khaån-na-la, Ma-haàu-la-giaø cuõng ñeán quyeån kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng noùi, cuùng döôøng, leã baùi roài ñi trôû veà. Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy neân nghó raèng: Trôøi Töù thieân vöông trong möôøi phöông theá giôùi cho ñeán Quaûng quaû, phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, cuøng Trôøi Tònh-cö vaø caùc Trôøi, Roàng, Quyû Thaàn, A-tu-la, Ca-laàu-la, Khaån-na-la, Ma-haàu-la-giaø, ñeán thaáy quyeån kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng noùi, cuùng döôøng, leã baùi, nhö vaäy laø ta ñaõ phaùp thí roài. Kieàu-thi-ca! Caùc Trôøi Töù thieân vöông trong ba ngaøn ñaïi thieân theá giôùi cho ñeán Trôøi Saéc cöùu caùnh, vaø caùc Trôøi Töù thieân vöông trong möôøi phöông theá giôùi, cho ñeán trôøi Saéc cöùu caùnh, phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, thuû hoä thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy, khieán caùc söï aùc khoâng theå ñöôïc deã daøng, tröø coù toäi naëng ñôøi tröôùc. Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy cuõng ñöôïc coâng ñöùc ñôøi nay laø caùc Thieân töû phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc ñeàu ñeán choã aáy. Vì sao? Kieàu-thi-ca! Vì caùc Thieân töû phaùt taâm Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc chæ muoán cöùu hoä taát caû chuùng sinh, khoâng boû taát caû chuùng sinh, ñem an laïc cho taát caû chuùng sinh. Baáy giôø Thích-ñeà-hoaøn nhôn baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân laøm sao bieát ñöôïc khi caùc Trôøi Töù thieân vöông cho ñeán trôøi Saéc cöùu caùnh ñeán? Vaø caùc Trôøi Töù thieân vöông trong möôøi phöông theá giôùi cho ñeán caùc Trôøi Saéc cöùu caùnh ñeán quyeån kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng noùi, cuùng döôøng, leã baùi? Phaät baûo Thích-ñeà-hoaøn nhôn: Kieàu-thi-ca! Neáu thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, thaáy aùnh saùng lôùn trong, aét bieát khi ñoù coù ñaïi ñöùc chö Thieân ñeán, quyeån kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng noùi,

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 8

cuùng döôøng, leã baùi. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, neáu nghe muøi thôm laï, aét bieát khi ñoù coù ñaïi ñöùc chö Thieân ñeán quyeån kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng noùi, cuùng döôøng, leã baùi.

Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân nhôø tu haønh tinh khieát neân chö thieân ñeán choã ñoù, quyeån kinh Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng noùi, cuùng döôøng, hoan hyû, leã baùi, trong choã ñoù neáu coù boïn quyû nhoû, lieàn boû ñi ra, vì khoâng ñöông noåi oai ñöùc caùc ñaïi ñöùc chö Thieân. Do ñaïi ñöùc chö thieân aáy ñeán, neân thieän nam töû, thieän nöõ nhaân sinh ñaïi taâm. Vì vaäy, truù xöù cuûa Baùt-nhaõ Ba-la-maät, boán phía khoâng neân coù ñoà baát tònh, neân thaép ñeøn, ñoát höông, raûi caùc danh hoa. laáy höông boâi ñaát, treo traøng phan, loïng, caùc thöù trang nghieâm. Laïi nöõa, Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân, khi noùi phaùp troïn khoâng moûi meät, töï giaùc thaân nheï, taâm vui, nghó ngôi ñuùng phaùp, nguû thöùc an oån, khoâng coù caùc aùc moäng. Trong moäng thaáy chö Phaät Ba möôi hai töôùng, Taùm möôi veû ñeïp tuøy hình, thuyeát phaùp cho chuùng Tyø- kheo Taêng vaây quanh ôû hai beân Phaät nghe thoï phaùp giaùo Saùu Ba-la-maät, Boán nieäm xöù cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung; phaân bieät nghóa Saùu Ba-la-maät, Boán nieäm xöù, cho ñeán Möôøi taùm phaùp khoâng chung; cuõng thaáy caây Boà-ñeà trang nghieâm thuø dieäu; cuõng thaáy caùc Boà-taùt ñi ñeán caây Boà-ñeà chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc; thaáy chö Phaät thaønh ñaïo roài Chuyeån phaùp luaân; thaáy traêm ngaøn vaïn Boà-taùt cuøng nhau taäp phaùp luaän nghóa: nhö vaäy caàu Trí nhaát thieát chuûng, neân nhö vaäy thaønh töïu chuùng sinh, neân nhö vaäy tònh coõi nöôùc Phaät. Cuõng thaáy möôøi phöông voâ soá traêm ngaøn vaïn öùc chö Phaät, cuõng nghe danh hieäu aáy, coõi aáy, coù Phaät aáy, bao nhieâu traêm ngaøn vaïn öùc Boà- taùt, bao nhieâu traêm ngaøn vaïn öùc Thanh-vaên, cung kính vaây quanh nghe thuyeát phaùp. Laïi thaáy möôøi phöông voâ soá traêm ngaøn vaïn öùc chö Phaät Nieát-baøn, laïi thaáy thaùp baûy baùu cuûa voâ soá traêm ngaøn vaïn öùc chö Phaät, laïi thaáy cuùng döôøng caùc thaùp, cung kính, toân troïng, taùn thaùn, hoa höông, cho ñeán phan loïng. Kieàu-thi-ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy, thaáy moäng laønh nhö vaäy, nguû yeân thöùc yeân, chö thieân giuùp theâm khí löïc, töï giaùc thaân theå nheï nhaøng, khoâng quaù tham ñaém aên uoáng, y phuïc, ñoà naèm, thuoác thang. Ñoái vôùi boán söï cuùng döôøng aáy, taâm raát nheï nhaøng, thí nhö Tyø-kheo toïa thieàn, töø thieàn ñònh daäy, taâm cuøng ñònh hôïp, chaúng tham ñaém uoáng aên, taâm raát nheï nhaøng. Vì sao? Kieàu-thi-ca! Vì pheùp cuûa chö thieân laø neân

duøng chaát tinh khieát cuûa caùc vò ñeå taêng theâm khí löïc, neân möôøi phöông chö Phaät vaø trôøi, roàng, quyû, thaàn, A-tu-la, Caøn-thaùt-baø, Ca-laàu-la, Khaån-na-la, Ma-haàu-la-giaø cuõng giuùp theâm khí löïc. Kieàu-thi-ca! Nhö vaäy, Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân muoán ñöôïc coâng ñöùc ñôøi nay nhö vaäy, haõy neân thoï trì Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thaân caän, ñoïc tuïng, giaûng noùi, nhôù nghó ñuùng, cuõng khoâng rôøi taâm Taùt-baø-nhaõ, Kieàu thi ca! Thieän nam töû, thieän nöõ nhaân tuy khoâng theå thoï trì cho ñeán nhôù nghó ñuùng, haõy neân vieát cheùp giöõ gìn quyeån kinh, cung kính, cuùng döôøng, toân troïng, taùn thaùn, hoa höông, anh laïc cho ñeán phan loïng. Kieàu-thi-ca! Neáu thieän nam töû, thieän nöõ nhaân nghe Baùt-nhaõ Ba-la- maät, thoï trì, ñoïc tuïng, giaûng noùi, nhôù nghó ñuùng, vieát cheùp

quyeån kinh, cung kính, cuùng döôøng, toân troïng, taùn thaùn, hoa höông cho ñeán phan loïng, coâng ñöùc cuûa thieän nam töû, thieän nöõ nhaân aáy raát nhieàu hôn cuùng döôøng möôøi phöông chö Phaät vaø cuùng döôøng ñeä töû, cung kính, toân troïng, taùn thaùn, y phuïc, ñoà naèm, aên uoáng, thuoác thang. Sau khi chö Phaät vaø ñeä töû vaøo Nieát-baøn, döïng thaùp baûy baùu cung kính, cuùng döôøng, toân troïng, taùn thaùn, höông hoa, cho ñeán phan loïng. LUAÄN: Hoûi: Treân Trôøi töï coù Baùt-nhaõ, côù gì coøn ñi ñeán choã ngöôøi thuyeát phaùp giuùp theâm söùc can ñaûm cho hoï? Ñaùp: Treân Trôøi tuy coù Baùt-nhaõ maø chö Thieân thöông xoùt chuùng sinh neân ñi ñeán. Khi ñeán töï nhieân aùc quyû traùnh xa, maø söùc can ñaûm cuûa Phaùp sö ñöôïc taêng leân, khieán Phaùp sö vui noùi. Laïi khieán chuùng sinh caøng theâm tin kính, vì theá neân ñi ñeán. Coù ngöôøi noùi: Vò cam loà cuûa Trôøi vi teá thaám vaøo loã chaân loâng khieán caùc caên boán ñaïi cuûa thieän nam töû, meàm maïi, nheï nhaøng, lanh leï, vui noùi. Hoûi: Taát caû ngöôøi noùi Baùt-nhaõ ñeàu ñöôïc vò cam loà cuûa chö Thieân, khieán cho vui noùi chaêng? Ñaùp: Khoâng. Neáu coù haønh giaû nhaát taâm caàu Phaät ñaïo, chieát phuïc kieát söû, y phuïc saïch seõ, choã thuyeát phaùp thanh minh, höông hoa, phan loïng, nöôùc höông röôùi ñaát khoâng coù caùc ñoà baát tònh, theá neân chö thieân hoan hyû vaø cuõng lôïi ích cho ngöôøi nghe. Ngöôøi thuyeát phaùp tuy khoâng ñoïc nhieàu kinh saùch trong ngoaøi, song thaâm nhaäp nghóa Baùt-nhaõ Ba-la- maät neân taâm khoâng khieáp nhöôïc, khoâng chìm ñaém, khoâng sôï haõi. Vì sao? Vì trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät khoâng coù ñònh phaùp coù theå chaáp, coù theå vaán naïn, coù theå phaù. Laïi nöõa, trong Baùt-nhaõ Ba-la-maät cuõng phaân bieät noùi caùc phaùp theá gian, xuaát theá gian, thöôøng, voâ thöôøng, thieän, baát thieän v.v... khoâng coù

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 58 10

phaùp gì khoâng coù. Vì coù ñuû caùc phaùp neân khoâng khieáp khoâng sôï, neáu chæ coù moät phaùp thì vì thieáu nhieàu ñieàu neân sôï haõi. Vò Boà-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät beû moûng phieàn naõo, caùc phöôùc ñöùc taêng tröôûng öôùp thaân neân coù oai ñöùc ñaùng kính. Thaân laø truù xöù cuûa coâng ñöùc, tuy hình theå xaáu xí, khoâng theå laøm gì, vaãn ñöôïc ngöôøi aùi troïng, huoáng gì töï nhieân ñoan chaùnh, coù theå lôïi ích ngöôøi. Hoûi: Neáu ñöôïc chö Phaät, Sa-moân, Baø-la-moân aùi troïng, coù theå ñöôïc, coøn cha meï thöông nhôù ñaâu ñuû khen? Ñaùp: Con ngöôøi tuy cha meï sinh, khoâng nghe lôøi cha meï, thì khoâng ñöôïc thöông nhôù; trong caùc söï cung kính, cung kính Boà-taùt laø thuø thaéng gaáp boäi. Nhôø cuùng döôøng, cung kính, toân troïng baäc ñaïo ñöùc neân ñöôïc Sa-moân, Baø-la-moân thöông kính. Bình thaät chí thaønh, mieäng khoâng noùi doái, raát öa coâng ñöùc ñôøi sau, khoâng ñaém caùi vui ñôøi naøy, tieáp döôõng ngöôøi döôùi khoâng töï cao töï ñaïi; neáu thaáy ngöôøi coù loãi coøn khoâng noùi söï thaät cuûa hoï, huoáng gì cheâ bai, huûy baùng; neáu baát ñaéc dó phaûi noùi, troïn khoâng noùi heát, thöông caáp keû coâ ñôn khoán cuøng, khoâng daønh rieâng cho keû theo mình, nhöõng vieäc nhö vaäy ñeàu laø nhôø oai löïc cuûa Baùt-nhaõ Ba- la-maät. Coâng ñöùc ngöôøi aáy nghe xa neân chö thieân, ngöôøi ñôøi ñeàu thöông kính. Do cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät neân ñôøi ñôøi thöôøng ñöôïc Saùu Ba-la-maät, khoâng coù luùc

naøo ñoaïn tuyeät. Ngöôøi aáy coù phöôùc ñöùc, trí tueä, tieáng taêm, neân neáu coù ai vaán naïn huûy baùng, ñeàu haøng phuïc ñöôïc heát. Laïi nöõa, chö Thieân vì cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät, neân ñi ñeán truù xöù Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Laïi nöõa, nuùi soâng, caây coû, thaønh quaùch, thoå ñòa, taát caû quyû thaàn, ñeàu thuoäc veà Töù Thieân vöông, neân khi Töù Thieân vöông ñi ñeán, hoï ñeàu cuøng ñi theo; trong caùc quyû thaàn aáy, coù keû khoâng ñöôïc quyeån kinh Baùt- nhaõ, cho neân ñeán choã Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñeå cuùng döôøng, ñoïc tuïng, leã baùi, cuõng vì laøm lôïi ích cho thieän nam töû. Ñaây cuõng laø coâng ñöùc ñôøi nay, do coù chö Thieân thieän thaàn ñeán. Thieân ñeá muoán phaù caùi nghi cuûa ngöôøi maét thòt, neân hoûi: Laøm sao bieát ñaïi ñöùc chö Thieân ñeán? Ñaùp: Do thaáy aùnh saùng lôùn, hoaëc nghe muøi höông laï, vaø do nhö tröôùc noùi truù xöù thanh tònh. Hoûi: Thaân ngöôøi beân trong ñaày baát tònh, beân ngoaøi tònh thì ích lôïi gì? Ñaùp: Saïch truù xöù, saïch y phuïc, thì beân ngoaøi ñeàu saïch, beân ngoaøi ñeàu saïch, neân chö Thieân hoan hyû, thí nhö choã Quoác vöông ñaïi nhaân ñeán, thì thöù daân traùnh ñi, choã chö Thieân ñaïi ñöùc ñeán, tieåu quyû traùnh ñi cuõng nhö vaäy, trôøi lôùn oai ñöùc troïng, neân tieåu quyû ôû choã cuõ traùnh ñi, coù

caùc Trôøi lôùn ñeán gaàn, thì taâm ngöôøi aáy thanh tònh roäng lôùn. Haønh giaû muoán chö Thieân ñaïi ñöùc ñeán, thì neân laøm nhö trong Kinh noùi. AÙc quyû ñi xa, thì thaân taâm nheï nhaøng, lanh lôïi. Vì sao? Vì gaàn aùc quyû thì laøm cho thaân taâm ngöôøi daàn daàn trôû neân aùc; ví nhö gaàn ngöôøi giaän thì öa laøm cho ngöôøi giaän, gaàn saéc ñeïp thì laøm cho loøng öa saéc ñeïp khôûi leân. Nhaân duyeân aùc beân trong beân ngoaøi xa lìa neân ngöôøi aáy nguû yeân thöùc yeân, khoâng coù aùc moäng. Neáu coù moäng, chæ thaáy chö Phaät nhö trong Kinh ñaõ noùi. Hoûi: Baùt-nhaõ Ba-la-maät ôû trong thaân Phaät, neáu cuùng döôøng moät vò Phaät thì laø cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät, côù gì noùi cuùng döôøng möôøi phöông Phaät, khoâng baèng cuùng döôøng Baùt-nhaõ? Ñaùp: Taâm ngöôøi cuùng döôøng, neáu cuùng döôøng Phaät maø chaáp thuû töôùng ngöôøi, töôùng ngöôøi roát raùo khoâng theå coù ñöôïc, maø vì chaáp thuû töôùng neân phöôùc ñieàn tuy lôùn maø coâng ñöùc moûng ít. Cuùng döôøng Baùt- nhaõ Ba-la-maät thì nhö ñöôïc nghe trong Baùt-nhaõ noùi laø khoâng chaáp thuû töôùng ngöôøi, khoâng chaáp thuû töôùng phaùp, duøng taâm aáy cuùng döôøng, neân phöôùc ñöùc lôùn. Laïi nöõa, Baùt-nhaõ Ba-la-maät laø meï cuûa möôøi phöông chö Phaät, cuõng laø Thaày chö Phaät, chö Phaät ñöôïc thaân Ba möôi hai töôùng, Taùm möôi veû ñeïp tuøy hình, vaø aùnh saùng voâ löôïng, thaàn thoâng bieán hoùa, ñeàu laø theá löïc cuûa Baùt-nhaõ Ba-la-maät. Vì caùc nhaân duyeân nhö vaäy neân cuùng döôøng Baùt-nhaõ Ba-la-maät hôn cuùng döôøng möôøi phöông chö Phaät, chöù khoâng phaûi khoâng kính Phaät.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.